

מסורת הש"ס

(א) נ"ר"ה ד' ושי"ג, (ב) חולין ה' הוריות י"א. י"א נשבת סט. שבעת ימים: (א) עירובין ד' סוכה ה': (ד) נשאל מיהת מללו נחלץ מיומרתו וכו' מפרשי ד"ה ר"ג וכו' אלא הכי קאמר שיעורין וכו'. (ה) שבת ק"ה. מגילה ג' (תמורה טו, א). (ו) נזכרם לת: חולין ט"ז. כבודות ג': ערכין ט"ז. (ז) ונע"ט חס' עירובין ד' ד"ה הלכמא ונכנסו. ו ד"ה אלא הלכמא, (ח) שיער לעיל קודם ד"ה עונשין.

תורה אור השלם

1. כי בל קנפֿש אשר לא תצננה ציצצֿה דיומֿ הזה ונִבְרְתָה מַעֲרִיבִי:

ורקרא כג בט
2. מכל האכל אשר יאכל אשר יבאר עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישקה בבל בלי יטמא:

ורקרא יא לד
3. אשר נשיא חקטא וקשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם: ויראש: כב
4. אלה המצוות אשר צוה ה' את משה אל בני ישראל בהר סיני: ורקרא יז לד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי ראה כי דהאי מהאי דמה פירש ביום הכפורים נתנה להוריעו ויהר שטעם משום דשני הכתוב הוא משלל פירשו לל"ל: (ב) ד"ה דאי מהמסס כי ושני הכתוב בשיעורין אמור כי דלמי יאכל שני חסיד להו לל"ל ויחית משמעו נמק:

תוס' ישנים

שייר לעמוד קודם
כא השיעורין בביות חוץ בטומאת אוכלין ב"ל לפי רש"י שגביל לפשר לנפולא חתרים, מייר נמי הכא לנפולא חתרים. (ולפירוש רש"י ורבינו יעקב דלמייר בטומאת עמלן, מייר נמי הכא לנפולא עמלן. וכל משקה חקטא ונכנסת פ"י שבת תפסא ונכנסת [כא], ונכנסת פקח אלו עוברין [מו], [א], שאין בית הבליעה מחוקת ויותר מביצת תרנגולת, הקשה ריב"ז דלמרינן בכריתות פקח אמונ' [א יד], [א] גבי ים אוכל אכילה חתם כי שאין בית הבליעה מחוקת יותר משני זמנים, ואם כן לכל יומרא לני מחוקי ג' (נפילס) [ומינס], ואילו בעירובין פקח חלון [פ], [ג] אמרינן ואבג אורחא קמיל דשמי סעודות או י"ח גרוגרות, וזכרנו עלך משתתפין [שס פג], [ג] קאמר ר' שמעון (דמשמע) [בשמתן] דשיעור שמי סעודות לעירובי חו שמי ידות כח מנ' נקב, ואחור ככר הו' כי צינס שוקקין הוא כ"ד צינס שמי שמי הככר הו' כי צינס ושלש און מחוקקין לכל היתר אלא ט"ו זמנים ג' לכל צינס ואם כן הוה שמי סעודות על תמס צינס ושלש יומר מנ"ו זמנים לכל היתר, ובפרק חלון קאמר י"ח גרוגרות, [וכנ"ז] סגי, וגרוגרת גדולה מכיית דלמרינן פקח התנע' [שבת כ"א, א] גבי נזק [נפילס שמאל] [בית מדרסה לבית טמא] כ', וקאמר [ואן] לענין שבת בגרוגרת בענין אי לענין טומאה בבליה בענין. ואומר רבינו ינאח דבעירובין מיירי בגרוגרות שכן אלא גרעין ועל דין כן נמשעת ודקדקו בבת חתם יומר מנ' זמנים או שנים כן עם גרעין. ואן נראה לרבינו דהא הא דקאמר אין בית הבליעה מחוקק יותר מנ' זמנים בבשר קאמר ליה בכריתות שהיא רכה הרבה (ונראה) [ושמתן] לאטל, ועוד דגרוגרת פקח התנע' נמי הוא כלא גרעיניה, מיהו יוכל לומר דהיי גרוגרות דפקח התנע' [חא] הוו נמשעת ודקדקו. ורבינו מירך דודאי כן (ומה) [מתני'] ד"ח גרוגרות לא מיתוקמא כרבי שמעון, דלע"ג (דקאמר) [דקאמר] לן כומים בבבליה לטעמא טומאת אוכלין, (ואיני משום אלא אשמתן דלמי עליה פקח כילד משתתפין אלא רבי יוחנן בן ברוקה, אלא כוליה תנאי דהמא אולי בשעתייה המס בבבליה, אמר מכל מקום (משעור) [בשיעור] שון מן סעודות לא קיימא לן כוסתיה, אלא סכריל ליה למתנימין דחלון דלמרי' י"ח גרוגרות כדרימ או כרבי יהודה דלמי רבינו שמעון, ורבי יהודה דלמי המס מרמי ריפתא איכרייתא, חדא שיעורא הוא. מ"ו. וקסא לז ע"ז דא דאם כן הוה לא למתולא לפירוש דהוא לא מלי דלמי ואיך חד שיעורא הוא. ונראה ל' למרך דהוא דחלון מיירי בפתוק מנ' שפי' שם רבינו שמואל, ומיירי בשאר פירוש דהיי מוון שמי סעודות שלל הוכר שיעור ככל מערינן, כגון מעשה אילפס, אלא היא דפקח כילד משתתפין מיירי בפת דוקא שאין לרר שיעור גדול כל כך למוון שמי סעודות. אמר ר' יוחנן שיעורין ועונשין חלבה למשה מסיני ועונשין מביצת בתיב' ב"י. (בראה לרבינו) [גרס רש"י]. אלא בפסרים לא פקח ביה שיעורין מיכתב כתיב' דלמי כל הפסוקין

כל השיעורין. האמורין באוכלין: שניה הכסוב. לקמן קמפרש ליה: וראה לדבר. למה שאמרתי שלפי שניה הכתוב במשמען שני חכמים בשיעורין ים ראה מיום הכפורים שאף צו שני חכמים בשיעורין מפני שניה צו הכתוב במשמעו: אלא לא פסונה. ולא כתיב אשר תאכל: מאי ראה. למה לו להביא ראה מאי אולמא דהאי מהאי (א) מה פורש ביום הכפורים במשנה להודיענו שהטעם משום דשניה הכתוב הוא יותר משלל פירשו המס בטומאה נמי חזינן דשניה הכתוב במשמעו ושני חכמים בשיעורא: (ב) אי מהמס. מדשניה הכתוב בטומאה הוא אמינא אין שם שניו הכתוב לאורחיה הוא למיכתב מכל האוכל אשר יאכל כי היכי דכתיב גבי משקה אשר ישמה קא משמע לן יום הכפורים דהמס ודלי שניה הכתוב במשמעו ושני חכמים בשיעורין אמור מעתה את שניו בטומאה נמי משום שטמא דשניה הכתוב הוא דלמי יאכל שניו משמעו חסיד להו: מחוסר שחיתא. כשיאל ממך האוכל שנוצר צו לאו אוכל מיקרי לענין טומאה לא הוא ולא אמו דהא מחסרי שחיתא: ואימא בן פקועא. שנמצא בתוך בהמה שנשחטה דקיימא לן (חולין דף ע"ד). שחיתא אמו מפרטנו: טעון קריעה. דתנן (שם) קורעו ומוציא את דמו: דבר ידוני. עוף גדול הוא כדאמרין בצבצ